

К. е. н. Бахчиванжи Л. А., Самокіш К. В.

Одеський державний аграрний університет, Україна

**ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЗАСТОСУВАННЯ
МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ
В АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВАХ АГРАРНОГО СЕКТОРА**

2012 рік, як і в свій час 1999 рік, став переломним для української бухгалтерії. Саме з 1 січня 2012 року, згідно з нормами статті 12 Закону України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні», публічні акціонерні товариства, банки, страховики, а також підприємства, що проводять господарську діяльність за видами, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України, складають фінансову звітність і консолідовану фінансову звітність за міжнародними стандартами бухгалтерського обліку [1].

В першу чергу варто звернути увагу на випадки, коли складання звітності за міжнародними стандартами є обов'язковим для суб'єктів господарювання. Відповідно ч. 6 статті 40 Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», публічні акціонерні товариства повинні додатково розкривати інформацію про свою діяльність на основі міжнародних стандартів бухгалтерського обліку [2].

Також у відповідності до Порядку № 981 Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку зобов'язала публічні акціонерні товариства супроводжувати представлення квартальної та річної звітності оприлюднення фінансових звітів, складання їх за міжнародними стандартами фінансової звітності [3].

На думку Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України, подання публічними акціонерними товариствами звітності за МСФЗ дозволить керівникам, головним бухгалтерам і аудиторам учасників ринку цінних паперів суттєво покращити якість інформації, яка розкривається на ринку цінних паперів, а також зробить фінансову звітність учасників фондового ринку більш прозорою та зрозумілою для інвесторів.

Застосування МСФЗ має можливість стати одним із чинників вдосконалення системи корпоративного управління, розробки та прийняття кодексів етики акціонерними товариствами. Повний комплект фінансових звітів, які емітент повинен подати

відповідно до чинного законодавства, регулюється безпосередньо МСФЗ та складається з наступних звітів:

а) звіт про фінансовий стан на кінець періоду;

б) звіт про сукупні прибутки та збитки за період;

в) звіт про зміни у власному капіталі за період;

г) звіт про рух грошових коштів за період;

ґ) примітки, що містять стислий виклад суттєвих облікових політик та інші пояснювальні примітки;

д) звіт про фінансовий стан на початок найбільш раннього порівняльного періоду, коли суб'єкт господарювання застосовує облікову політику ретроспективно або здійснює ретроспективний перерахунок статей своїх фінансових звітів, або коли він перекласифікує статті своїх фінансових звітів.

Варто зазначити, що Міжнародні стандарти фінансової звітності – це стандарти виключно звітності, тобто заключного етапу бухгалтерської роботи. Вони не висувають ніяких спеціальних вимог до обліку і компанія має право вибрати будь-який доступний спосіб отримання міжнародної звітності.

Власнику або керівнику підприємства необхідно виробити правильну стратегію впровадження МСФЗ. Існує два основних підходи до вирішення питання про переведення фінансової звітності на міжнародні стандарти:

– трансформація бухгалтерської звітності, складеної відповідно до національних стандартів на звітність в стандартах МСФЗ;

– конверсія або ведення паралельно з національними стандартами управлінського обліку відповідно до МСФЗ.

Повна трансформація – переведення даних бухгалтерського обліку в кінці періоду шляхом декласифікації статей звітності або господарських операцій та внесення коригувань відповідно до МСФЗ. Повна трансформація з урахуванням вимог по перерахунку в іноземну валюту – приведення даних бухгалтерського обліку за НСБО в кінці періоду до вимог МСФЗ з додатковим перерахуванням в іноземну валюту відповідно до встановлених курсів.

Повна конверсія (паралельний облік) – введення спеціалістом з обліку двох баз даних фінансової звітності: української і міжнародної;

Трансляція – автоматизований процес перенесення даних в окремий регістр бухгалтерського або управлінського обліку з автоматичним коригуванням та формуванням звітності відповідно МСФЗ.

Оскільки важливим є саме результат, підприємство має право на свій розсуд обрати найбільш зручний для себе метод. Значна кількість компаній готують фінансову звітність, переносячи дані бухгалтерського обліку в такі системи, як Excel, і вручну конвертують звітність відповідно до вимог міжнародних стандартів, але варто зазначити, що при великій кількості операцій конвертувати бухгалтерські дані досить проблематично, тому великі підприємства змушені використовувати спосіб трансляції.

У час нових інформаційних технологій серед програмного забезпечення існують продукти, які дозволяють скоротити тимчасові витрати по внесенню даних в систему. Таким чином, джерелом для формування звітності в кінцевому підсумку будуть служити одні й ті самі первинні бухгалтерські документи.

Впровадивши на підприємстві інформаційну систему, яка дозволить автоматично проводити конвертацію облікових даних з національної системи обліку в МСФЗ, вдасться заощадити час. Таким чином, рішення проблеми оперативної підготовки звітності відповідно до МСФЗ полягає в комп'ютеризації обліку. Єдиним недоліком такого способу підготовки звітності за МСФЗ є вартість програмного забезпечення та послуги з впровадження комп'ютерного забезпечення, які можуть коштувати мільйони або десятки мільйонів гривень.

При складанні звітності публічними акціонерними товариствами за міжнародними стандартами, виникає ряд важливих етапів впровадження без виконання яких не можлива подальша робота.

Нами досліджено можливі шляхи запровадження обліку за МСФЗ в акціонерних товариствах аграрного сектора Саратського району, Одеської області, яких існує три.

В результаті реорганізації колишніх відкритих акціонерних товариств в районі створено три публічні акціонерних товариства, основним видом діяльності яких є виноградарство та виноробство, що накладає свою специфіку ведення обліку.

Для запровадження МСФЗ в цих підприємствах необхідно створити відповідну службу, визначити її функції, закріпити обов'язки за відповідальними особами шляхом розробки внутрішніх розпорядчих документів. Одним з основних моментів, який необхідно прописати у таких документах є безперервне оновлення фахівцями відповідної служби власних баз знань, оскільки МСФЗ досить динамічні.

Зваживши переваги та недоліки кожного зі шляхів впровадження міжнародних стандартів фінансової звітності (трансформації та конверсії), керівництво підприємства, не виключаючи отримання консультацій у провідних спеціалістів, повинно вибрати найоптимальніший. Але, навіть зробивши такий важливий крок, не варто очікувати на складання повноцінної звітності, яка відповідає всім встановленим для розкриття інформації вимогам у короткостроковій перспективі. Важливо розуміти, що цей процес є поступовим і вимагає особливої ретельності, якщо ціллю є створення якісно нової системи обліку.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Закон України «Про цінні папери та фондовий ринок» від 23.02.2006. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
3. Порядок про затвердження Положення про розкриття інформації емітентами акцій та облігацій підприємств, які знаходяться у лістингу організатора торгівлі. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>

Режим доступу: http://www.confcontact.com/2013-sotsialno-ekonomicheskie-reformi/1_bahchivanzhi.htm#tabs-9